

Газова незалежність як чинник енергетичної та національної безпеки України

Черговий випуск передачі «Наука: пошуки і знахідки» на телеканалі УТР було присвячено обговоренню питання енергетичної безпеки та незалежності України і, зокрема, її газової складової. Свої погляди щодо зазначеної проблеми висловив учений секретар Інституту газу НАН України кандидат технічних наук Б. Ільєнко.

Вирішити проблему залежності України від імпорту природного газу могло б збільшення видобутку власних вуглеводнів і вугілля та застосування енергоощадних, енергоефективних технологій. Можливості альтернативних джерел енергії (і, відповідно, сонячної та вітрової енергетики, переробки біомаси, використання скидних, технологічних та інших газів) є вкрай обмеженими, як наголосив гість програми. Що ж стосується сланцевих газів, то на те, що їх видобуток суттєво послабить енергетичну залежність України, розраховувати не варто: під час численних дискусій з цього питання завжди йшлося про прогнозовані поклади, обсяги яких не підтверджуються за результатами наукових досліджень.

Частково замінити природний газ можна було б за допомогою паливних продуктів, отриманих у процесі газифікації. Такі розробки Інституту газу НАН України вже впроваджені, зокрема, на паперовій фабриці в м. Малин Житомирської області та (до відносно недавнього часу) на одній із котелень м. Луганська. Однак, як стверджує Б. Ільєнко, попри те, що загальна економія при використанні цієї технології становить близько 10 млн м³ газу, такі розробки можуть мати лише локальне значення.

Саме тому, на думку Б. Ільєнка, особливу увагу слід приділити розвідці та освоєнню глибинних горизонтів залягання природного газу. Із часом це дасть можливість забезпечувати потреби українських суб'єктів споживання (як комунальних, так і промислових) у повному обсязі. У тому числі й з огляду на тенденцію до скорочення обсягів споживання. Досвід освоєння глибинних покладів наша країна вже мала: коли в 1963–1964 рр. вичерпалися горизонти глибиною 4–4,5 км, науковці-газовики за підтримки своїх колег-геологів запропонували пробурити свердловини на глибину 6–6,5 км, унаслідок чого впродовж лише двох років обсяги видобутку газу зросли з 20 до 50 млрд м³, а згодом – і до 70 млрд м³.

Однак найважливішим є той факт, що газовим родовищам властиво відновлюватися: Шебелинське родовище за останні майже 30 років відновилося, наприклад, на 80 млрд м³. Отже, вуглеводневий голод, як стверджують фахівці, людству в майбутньому не загрожує. Проте за

нинішніх форс-мажорних умов альтернативою для України, поряд зі збільшенням власного видобутку, є реверсне постачання природного газу *(Газова незалежність як чинник енергетичної та національної безпеки України // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2015. – 19.02).*